

حدیث عشق بیان کن بدان زبان که تو دانی!

به مناسبت انتشار برگزیده‌ای دیگر از
اشعار شاملو به ترکی استانبولی

بهرام حق پرست

سپهری: «ندای آغاز» و «گلستانه» در ماهنامه هجا، شماره اول، نیسان / آوریل ۱۹۹۷، صص ۵۴ - ۵۳ توسط سعید اوکوموش) انجام گرفت، لاقلاً ما از دسترسی به خبرهای متواتر در این زمینه بی‌نصیب ماندیم.

خوشبختانه در ده‌ساله اخیر، بخصوص نیمه دوم آن، شاهد تلاش‌های گسترده‌ای در زمینه ترجمه ادبیات معاصر فارسی به ترکی استانبولی هستیم که در این میان سهم شعر فزون‌تر به نظر می‌رسد. ترجمه‌گزیده‌ای از اشعار شاملو توسط زهرا آوشار (اگر این‌جایی‌الاصلاً باشد: افشار)، نشر همزمان گزینیه‌هایی از اشعار فروغ و سپهری، سپس شاملو به ترجمه جاوید مقدس صدقیانی شایان ذکر است.

همچنین در این سال‌ها دکتر هاشم خسروشاهی، پزشک سابقاً ساکن آمریکا و فعلاً ترکیه، ضمن اشتغال به امر پزشکی دست به ترجمه و ترویج ادبیات جدید ایران زده است که گویا فعالیت ایشان بیشتر در زمینه نشر و کمتر شامل شعر بوده و برگزاری هفته ادبیات ایران نیز به همت و مکتب ایشان تحقق یافته است که در آن شخصیت‌هایی از ادبیات معاصر حضور داشته‌اند.

حسن ختام این وجیزه این‌که مؤسسه انتشاراتی اپوس آنکارا در نیمه دوم سال گذشته میلادی به دنبال نشر برگزیده‌ای از هشت کتاب سهراب سپهری (در ۲۰۰۸) به ترجمه سادران نازیلا همدان نژاد، دست به انتشار مجموعه برگزیده‌ای از سیزده دفتر شعر احمد شاملو تحت عنوانی برگرفته از شعر خود شاعر (عشق ما دهکده‌ای است که هرگز به خواب نمی‌رود) زده است که مترجم فرهیخته آن محمدامین سیفی‌اعلاء، ترجمه‌های موفق‌تری از ترکی به فارسی نیز در کارنامه خود دارد و در حال حاضر مشغول ترجمه رمان سنفونی مردگان از عباس معروفی به ترکی استانبولی است. امید است که این تلاش‌ها ادامه یافته و روز به روز بارورتر گردد.

askimiz bir kıldır ki asla uyumaz. Ahmad Şamlu.
Farsçadan Çeviren: Muhammed Emin Seyfiâla.
Ankara: Epos, 2009.

اگرچه از ترجمه اشعار پرآوازه‌ترین شاعر نوپرداز ترکیه (ناظم حکمت) به فارسی توسط زنده‌یاد ثمین باغچه‌بان - که خود دانش‌آموخته آن دیار بود - کمابیش شصت سال می‌گذرد، لیکن ترجمه اشعار نامداران شعر نو فارسی به ترکی استانبولی به طور جدی و پی‌گیرانه، از نخستین سال‌های بعد از انقلاب جامعه عمل پوشیده است.

اولین درخششی که در این دوره جلوه‌گری نمود برگردان برگزیده‌ای از شعرهای فروغ فرخزاد بود که توسط جلال خسروشاهی (نویسنده، مترجم و از گردانندگان بنیاد سینمایی فارابی) با همکاری اونات کوتالار (شاعر و سینماگر نامدار ترک که سفری هنری نیز به ایران داشت) تحت عنوان *صونسوزگون باتیمی* (در غروبی ابدی) انتشار یافت.

بعد از فروغ، نوبت به سهراب سپهری رسید که ترجمه ارتجالی این‌جانب از شعر «پشت دریاها»ی او چند وقتی در انتظار چاپ در مجله «چئویری» (ترجمه) یا «چئویرسن» (مترجم) در کشوی میز پروفیسور جواد چاپال (شاعر و مترجم توانمند آثار یانیس ریتسوس یونانی به ترکی) جاخوش کرد و سپس به اصطلاح آنان «غیب شد!». در عوض خبرگوشنواز انتشار *صدای پای آب سهراب سپهری* جبران مافات نمود و چشممان به دیدار ترجمه این منظومه در هیئت کتابی آبی به همت انتشارات «ایگی شئید» (نفایس) روشن شد.

بعدها اگرچه تلاش‌های جسته‌گریخته‌ای برای ترجمه و چاپ شعر نو فارسی در این‌گونه یا آن‌گونه مجله (از جمله ترجمه دو شعر از